

TÖREDEZETTSÉG ÉS ÖSSZEKAPCSOLTSÁG A HAZAI NEVELÉSTUDOMÁNYI FOLYÓIRATOK TÁRSSZERZŐI EGYÜTTMŰKÖDÉSI HÁLÓZATAIBAN

T-12

Molnár Pál *, Tóth Edit **, Pintér Henriett ***

** KRE BTK, ELTE TTK*

*** MTA-SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport*

**** Semmelweis Egyetem*

Kulcsszavak: társszerzőség; szakmai együttműködés; hálózat kutatás

Elemzéseinkben a hazai neveléstudományi folyóiratok szerzői közötti szakmai együttműködések hálózatával foglalkoztunk. A szakmai együttműködések vizsgálatának egyik eszköze a társszerzőség elemzése (Katz & Martin, 1997). Az együttműködés szakértelem és kollegialitás szempontjából egyaránt fontos, mivel hatással van a produktivitásra, a diskurzusok és a szakmai kapcsolatok alakulására (Katz & Martin, 1997; Melin, 2000). Ezen felül az intézményi finanszírozásban jelentős mértékben előtérbe került az eredményközpontúság, a rendszeres értékelés (Kauppinen & Kaidesoja, 2014); a finanszírozás egyre inkább kutatási és publikációs eredményekhez kötött (Shore, 2008). Szinte minden tudományágban megnövekedett a szakmai együttműködés (Schubert, 2015), és egyre inkább a folyóiratok válnak a tudományos eredmények megjelentetésének elsődleges színterévé (Csaba et al., 2014). Vizsgálatunk célja volt, hogy felrajzoljuk a neveléstudományi folyóiratokban leképeződő szakmai együttműködések társszerzői hálózatát. Részvizsgálatunk középpontjában a társszerzői együttműködésben részt vevő szerzők közötti összekapcsolódás és az együttműködési hálózat töredezettsége áll, mert ez alapvetően meghatározza az együttműködések mechanizmusait (Moody, 2004). A méréseket az egymással társszerzői kapcsolatban lévő szerzők komponensei alapján végeztük a méretük és a mennyiségük számbavételével. Az elemzésekhez négy hazai szakfolyóirat (Educatio, Iskolakultúra, Magyar Pedagógia, Új Pedagógiai Szemle) 1991 és 2016 közötti lapszámainak tudományos publikációit használtuk fel. A mintához a folyóiratok rovatstruktúráját vettük figyelembe, amihez a publikációk bibliográfiai adatait a MATARKA digitális folyóirat-adatbázisából nyertük. Mintánk összesen 8053 publikációt tartalmaz, amit 4248 szerző jegyez. Eredményeink szerint az összes publikáció 87%-a egyszemélyes, csupán 13%-a több szerző munkája. A szerzők 63%-a kizárólag egyszemélyes publikációkat írt. Elemzésünkkel 412 társszerzői szigetet tártunk fel. Ezek mérete nagy szórást mutat, a legnagyobb, jelentős kiterjedésű sziget részeként 366 szerző kapcsolódik egymáshoz közvetlenül vagy közvetetten, az ehhez tartozó szerzők mégis csupán az összes szerző 9%-át adják. Azonban a második és a többi komponens mérete jelentősen kisebb. Megállapíthatjuk, hogy a folyóiratokban leképeződő társszerzői hálózat jelentős mértékben töredezett, ám a publikációk formájában megmutatkozó szakmai együttműködések láncolata egy nagy, kiterjedt szakmai hálózat formájában már jelen van a tudományterületen. Az összekapcsoltság azonban számos módon növelhető, például a tapasztalattal rendelkezők közötti, illetve a köztük és az újonnan érkezők (pályakezdő, doktorandusz) közötti társszerzős együttműködések növelésével (Aitchison & Lee, 2006). A társszerzőség a közös tudásalkotás és -gondozás, valamint a szakmai szocializáció fejlődése szempontjából fontos; érdemes fejlesztésére figyelmet fordítani és további vizsgálatokat végezni.